

mpc

METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy:

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKÝCH KOMUNÍT

PaedDr. PhDr. Andrea Šablová

Najkrajšie klenoty Spiša 2. časť

2014

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum,
Ševčenkova 11, 850 01
Bratislava

Autor UZ: PaedDr. PhDr. Andrea Šablová

Kontakt na autora UZ: ZŠ sv. Michala, Školská 1,
Spišské Tomášovce

Názov: Najkrajsie klenoty Spiša – 2. časť
regionálna geografia 6. ročník

Rok vytvorenia: 2014

Oponentský posudok
vypracoval: PaedDr. Maroš Labuda

ISBN 978-80-565-0961-6

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním
pedagogických zamestnancov k inkluzii marginalizovaných rómskych komunít.
Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text nepresiel štýlistickou ani grafickou úpravou.

Obsah

1. Život na hrade	4
2. Spišský hrad	7
3. Kežmarský hrad	9
4. Stredoveký rytier	14
5. Gotická cesta	17
5.1 Šašo Jašo na gotickej ceste	18
6. Pamiatky UNESCO na Spiši	20
7. Spišská Nová Ves	23
8. Naj... Spiša	27
Použité zdroje	30

1. Pracovný list – Život na hrade

Podčiarkni v texte slová, ktoré opisujú

stredovekú módu (zelenou pánsku a červenou dámsku módu)

Dvorania a hradné dámy sa veľmi radi a často zabávali. **Plesy a bály usporadúval kráľ pri rôznych príležitostach.** Preto bol odev dôležitý.

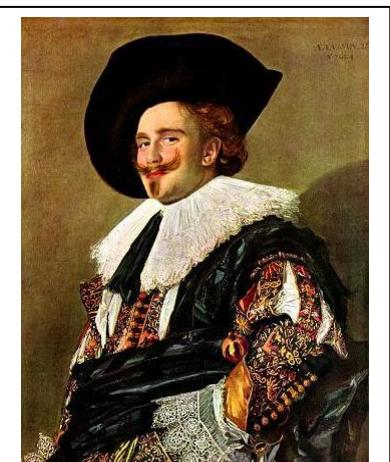

V minulosti sa dalo prevažne na prvý pohľad vyčítať majetnosť a postavenie jednotlivca v spoločnosti. Záväznou normou, ako sa má kto obliekať, boli takzvané **odevné poriadky**.

Tieto poriadky zakazovali užívanie konkrétnych drahocenných látok, kožušína a šperkov. Za prehrešok bol právne zodpovedný muž –

za „parádivú“ ženu manžel, za dcéru otec. Dámy nosili ľahké priesvitné závoje a rôzne pokrývky hlavy, ktoré boli rozmanité. Tesný živôtik mal veľmi hlbokú kruhovú. Sukňa bola bohatá, pravidelnne nariadená, niekedy mala aj vlečku. Pod živôtikom nosili ženy pevný korzet, ktorý formoval postavu. Španielski muži nosili kazajku s vysokým okrúhlym golierom, ktorá bola vypcháta do tvaru husacieho brucha a krátke, do guľovej formy vypcháte nohavice. Súčasťou nohavíc boli aj tesné, pružné pančuchové nohavice. Odev mužov dopĺňal krátky vystužený plášť taktiež s vysokým golierom a pevnou podšívkou. Taktiež nosili aj pančuchové nohavice a špicaté topánky.

Spoločne si zhotovíme maketu dvornej dámy a šľachticu.

Oblečieme ich do krásnych dobových šiat.

Na prípravu budeme potrebovať:

Odporúčaný postup práce:

Obr. 1 - podľa makety obkreslíme postavu a dobové šaty

Obr. 2 – ľubovoľne vymaľujeme

Obr. 3 a 4 – vystrihneme odev a postavu

Obr. 5 – na telo nalepíme špilkú

Obr. 6 – na telo a špilkú nalepíme šaty

Obr. 7 – hotová postava dvornej dámy a šľachтика

2 výkresy A4,
nožnice, farbičky,
makety postáv a
makety šiat, špilka,
lepidlo

1.

2.

3.

4.

5.

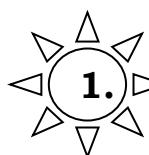
6.

7.

2. Pracovný list – Spišský hrad

1. Každý stredoveký hrad sa skladal z niekoľkých častí, ktoré boli jeho neodmysliteľnou súčasťou.

Do políčok dopíš jednotlivé časti stredovekého hradu

Pomôcka: hradby, kaplnka, strážna veža, palác, veža

2. Označ správnu odpoveď:

A) Dvorné dámy bývali:

1. na hrade
5. v podhradí

C) Dvorné dámy bývali:

- 9) v dedine pod hradom
- 0) na hrade

B) V stredoveku sa hrady stavali na

vysokých skalách:

7. aby mali hradní páni lepší výhľad
2. aby sa dokázali ľahšie brániť
3. lebo sa báli vlkov

D) Hrady, ktoré nestáli na vysokej

skale, mali pod hradbami vodnú

priekopu, ktorá:

4. bola iba na ozdobu
9. slúžila ako ďalšia prekážka pre
- dobyvateľov

Ak si správne odpovedal, do pripravených okienok vpíš rok prvej písomnej zmienky o Spiškom hrade.

rok A B C D

3. Poznás slovenské hrady? Otestuj sa....

Oravský hrad

Spišský hrad

Krásna hôrka

Bratislavský hrad

Trenčiansky hrad

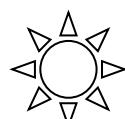
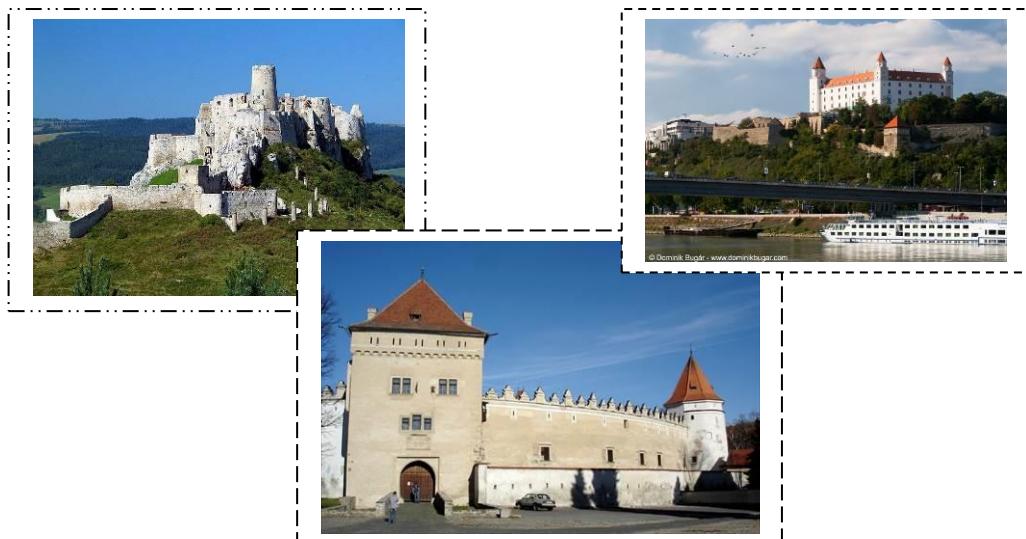

Ľubovniansky hrad

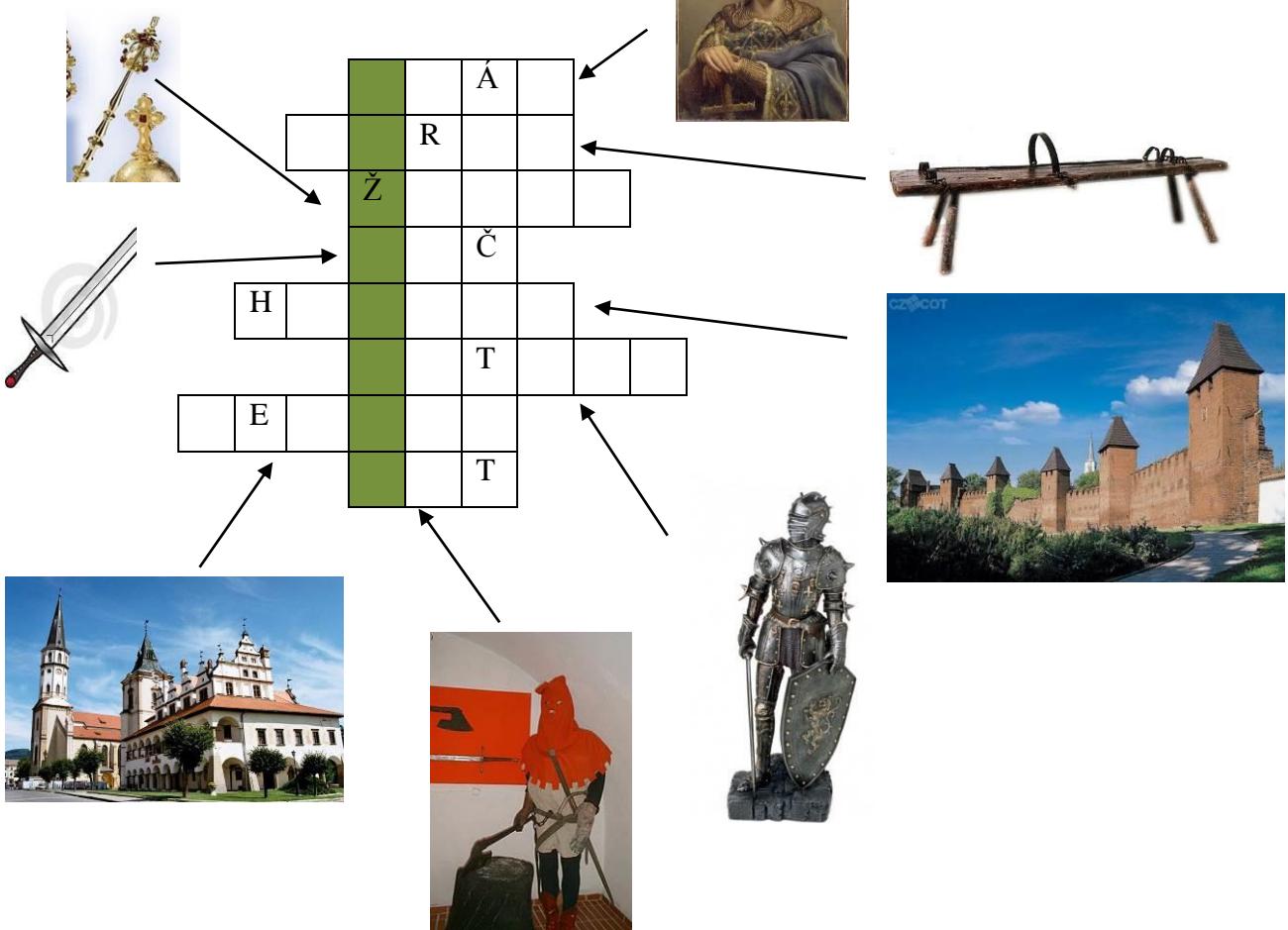
3. Pracovný list – Kežmarský hrad

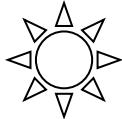

Vymaľuj rám obrázku, na ktorom je Kežmarský hrad.

Vyrieš tajničku:

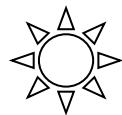
Prešmyčky:

- P VIGIRLIMUÉ - – výsadné právo

- BAHDYR - – obranné mury

- CAA PdÍ MTOS - – vstup do hr.

- KOĽVTÁRSOV - – vládne v ňom kráľ

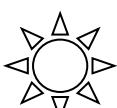

Do textu doplní správne slová:

(Belo IV., syr, trh, kráľovské mesto, Villa Saxonum, richtár, Késmárk, 1251, prívalégiá)

Kežmarok bol pôvodne osadou pomenovanou podľa najviac predávaného tovaru na trhu,..... V polovici 13. storočia boli na mieste dnešného Kežmarku tri osady. Najstaršia bola slovenská osada rybárov, kde sa konali trhy. Na Michalskom vršku bola osada kráľovských strážcov hraníc. V listine kráľa z roku sa už Kežmarok spomína ako mesto pod dočasným názvom neskôr Kasmark (1269), Kežmarek (1808); maďarsky; nemecky Käsmark. Nemecká osada dostala v roku 1269 mestské - právo slobodného , obyvatelia mali právo voliť si

Koncom 13. storočia Kežmarok nakrátko patril do Spoločenstva Spišských Sasov. V roku 1380 sa stal slobodným..... Získal ďalšie výsady – právo rybolovu v rieke Poprad, oslobodenie od mýta, právo skladu, právo meča, právo pečatiť listiny červeným voskom.

**Vypíš privilégiá, ktoré mal
v stredoveku Kežmarok:**

-

.....

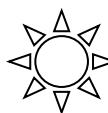
.....

.....

.....

.....

Zakrúžkuj správnu odpoveď

A) Privilégiá Kežmarku boli:
3. skladu, lovu, peňazí
1. trhu, meča, rybolovu

B) Kežmarok bol
nemeckou kolóniou:
4. áno
2. nie

C) Kežmarok vznikol zlúčením:
8. 4 osád
6. 3 osád
4. 10 osád

D) Kežmarok vznikol za
vlády:
9. Bela IV.
5. Žigmunda
7. Imricha

Ak si správne odpovedal, do okienok vpíš rok prvej písomnej zmienky o Kežmarku.

A	B	C	D

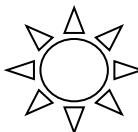

Pisár pri písaní historickej správy urobil niekoľko chýb.

Najdi ich a oprav. 😊

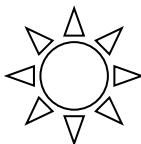
Kežmarský hrad začali búrať v 13. storočí za vlády Imricha Zápalkarského. Aby sa dokázal brániť pred piateľmi, hrach bol postavený za hradbami. Do hradu sa vchádzalo pajacím maslom, ktorý strážili poddaní.

.....
.....
.....
.....
.....

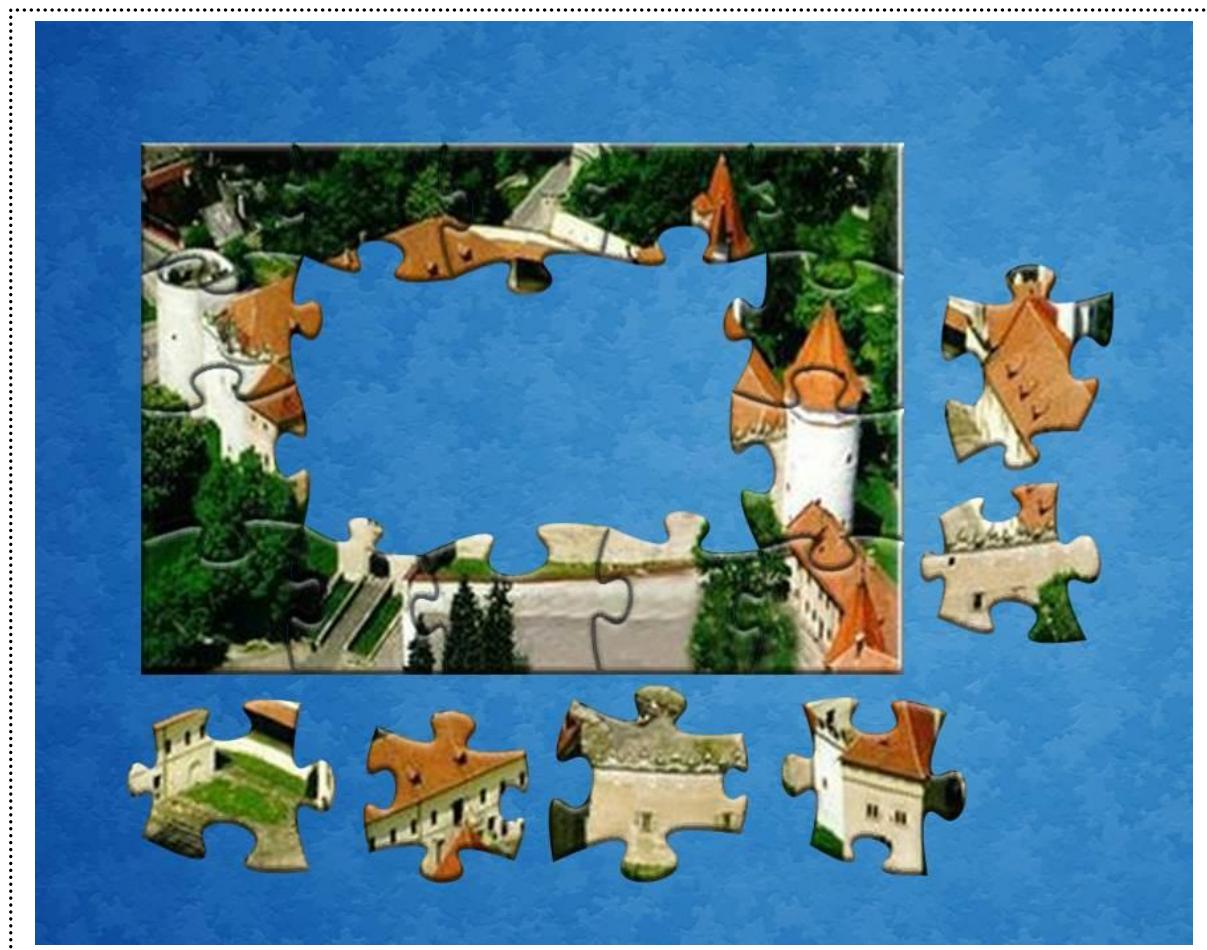

Označ pravdivé vety P a nepravdivé N:

- mesto Kežmarok vzniklo pri hrade
- Kežmarok bol v stredoveku slobodné kráľovské mesto
- mesto súperilo s Levočou o titul a privilégiá
- patrilo do Spoločenstva Spišských Sasov
- v meste býval kráľ Belo IV.

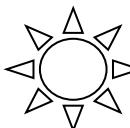

Pred sebou máš rozostavané puzzle. Skús dokončiť obrázok a do tabuľky dopíš meno hradu.

--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--

O panej kežmarského hradu - povest¹

Snežné hory - Tatry učarovali Beate Laskej od prvého dňa, čo nasledovala svojho manžela a vstúpila do Kežmarku. Obyvatelia mesta sa ani veľmi nepozastavili nad tým, že si ich hradný pán Albert doviedol manželku o 20 rokov staršiu. V tých časoch sa ľudia nebrali z lásky, ale pre majetok. A mladý pán tak veľmi potreboval peniaze! Beata mohla mať sice vo svojom veku rozum, ale pravdepodobne sa do šarmantného ani nie 30 ročného mladíka zaľúbila. Ba čo viac – vydala sa za neho. Raz sa Beata vybraла v spoločnosti mešťanov, kežmarského richtára, rektora a hradného kapitána, do Tatier, do Snežných hôr ako ich vtedy nazývali, ktoré tak veľmi obdivovala už pri prvom pohľade na ne. Výlet smeroval k Zelenému plesu, ktoré patrilo do kežmarského chotára. Kde bol v tom čase jej manžel? Vedel o pripravovanom výlete? Asi nie. Mladý pán bol totiž v poslednom čase dosť mrzutý. Mal sice peniaze, ale aj staršiu ženu. Výlet manželky mu vlastne prišiel vhod. Ked' sa hradná pani po troch dňoch vrátila, nahnevaný muž ju čakal pri vstupnej hradnej bráne. A spolu s ním jeho vojaci. Schytili prekvapenú Beatu a vliekli ju do hladomorne. Ked'že šla na výlet bez svojho zákonitého manžela, previnila sa proti prísnym zásadám vtedajšej mravnosti a tak musela doživotne pykať. Malá miestnosť, do ktorej dal ženu zamurovať, mala dve okná. Jedným oknom dávali panej stravu, ďalším mohla pozerať na príčinu svojho nešťastia – na Snežné hory. Ale Albertovi ani peniaze úbohej ženy nepomohli. Rozmrhal aj tie, prišiel o kežmarský hrad a musel odísť do svojho rodného Poľska, odkiaľ sa už nikdy nevrátil. Beáta Laska žila vo svojom väzení viac ako šesť rokov. Z väzenia ju vyslobodil až nový majiteľ hradu. Bola už šialená. História však na Beatu Lasku spomína. A dodnes stojí aj hladomorňa, najpevnejšia veža kežmarského hradu s oknami, namierenými na Snežné pohorie - Vysoké Tatry.¹

Ak si pozorne čítal povest¹, odpovedz na otázky:

- 1.) Ako sa celým menom volala hradná pani?
- 2.) Akými prísnymi zvykmi sa riadili šľachtici v stredoveku?
.....
- 3.) Čím sa previnila hradná pani?
- 4.) Aký trest dostala od manžela?
- 5.) Ktorá časť hradu stojí dodnes?

¹ <http://tanika.webnode.sk/povesti/>

4. Pracovný list – **Stredoveký rytier**

Kto sa mohol v stredoveku stať rytierom?

.....
.....
.....

Čo musel rytier vedieť? Zakrúžkuj.

VARIŤ ČÍTAŤ BOJOVAŤ SPIEVAŤ

POZNAŤ DVORNÚ ETIKETU PÍSAŤ UPRATOVAŤ

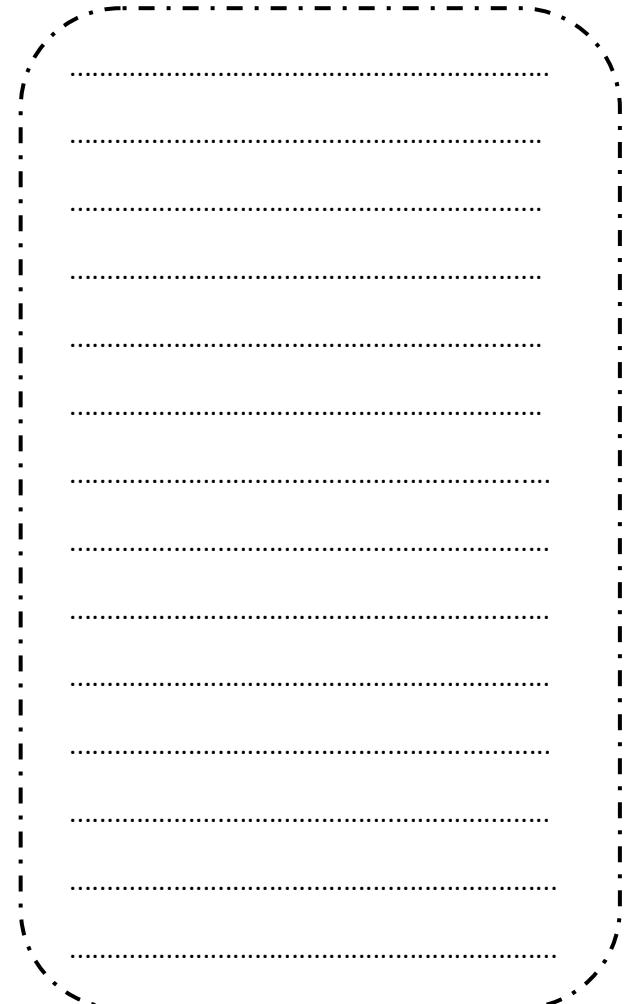
Definuj rytierske čnosti:

- A) zvládnutie dlhodobej jazdy a manévrovania s koňom. Splynutie jazdca a koňa -
- B) Úspešné zvládnutie lukostreľby na nehybný cieľ alebo živý terč – lov zvierat -
- C) Rytier musel zvládnuť preplávať dlhšie vzdialosti, lebo na svojich cestách nie vždy človek narazil na most či brod-
- D) Strategická kráľovská hra, ktorá bola na francúzskom kráľovskom dvore veľmi oblúbená. Išlo o trénovanie taktických schopností. Využitie priamo na bojisku ☺ pri vedení armády -
- E) Musel dokázať zložiť báseň pre krásnu princeznú či opísat hrdinský skutok -
- F) Galantný rytier ovládal aj jemné umenie tanca, aby očaril nejedno dievča -
- G) Hlavný cieľ získanie obživy -

(pomôcky: lov, lukostreľba, šach, písanie veršov, jazda na koni, plávanie, tanec)

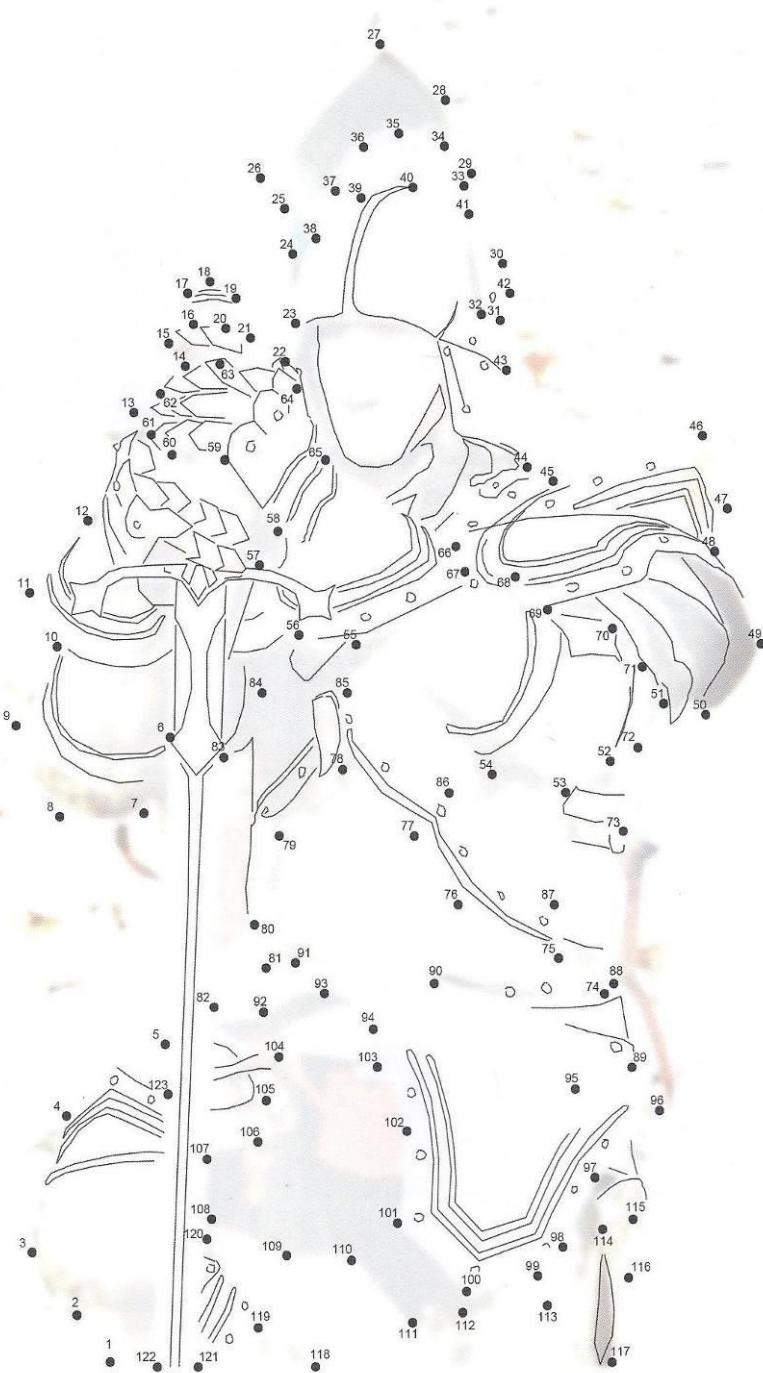

**Prečítaj si rytierský kódex a vymysli krátky príbeh o
3. pravidle.**

Pomocou obrázkov napíš disciplíny rytierskych turnajov

Dokončí nasledujúci obrázok a zistí, čo drží rytier v rukách.

5. Gotická cesta

Gotická cesta prezentuje pokladnicu pamiatok Spiša a časti Gemeru. Je prvou turistickou cestou svojho druhu nie len na tomto území, ale aj na území celého Slovenska. Gotické umenie je tým umením, ktoré výrazne poznačilo obraz Spiša a zanechalo v tomto regióne svedectvá bohatej histórie, z ktorých mnohé patria k európskym i svetovým skvostom. Gotická cesta popri viac či trochu menej známych historických pamiatkach, ponúka možnosť objaviť aj zatiaľ verejnosti menej známe či dokonca neznáme pamiatky, ktorých historická hodnota nie je zanedbateľná. Gotická cesta na Spiši predstavuje splet' cest medzi najvýznamnejšími historickými centrami, no prechádza aj menej významnými mestami a obcami, ktoré tiež disponujú vzácnymi a príťažlivými pamiatkami.

Na mape vyznač červenou farbičkou miesta, kde si už bol s rodičmi a zelenou , kde ste boli so spolužiakmi na školskom výlete.

³PUŠKÁR, Ladislav: POTENCIÁL A REGIONALIZÁCIA CESTOVNÉHO RUCHU NA SPIŠI – diplomová práca. Bratislava. 2008, s. 34 – 35.

5.1 Pracovný list - Šašo Jašo na gotickej ceste

Ahoj deti!

Volám sa šašo Jašo a bývam na hrade. Môj prísny,
ale spravodlivý kráľ mi poslal tento list.
V ňom mi prikázal splniť zaujímavé úlohy.
Pomôžete mi?.....

1. Nájdi na Spiši najvyšší gotický oltár, zistí kol'ko meria a kto je jeho autorom.

Oltár sa nachádza v Chráme v

Meria m.

2. V putování pokračuj do Dardanely a opiš, na čo ho dal gróf postavil.

.....

- (pomôcka – nájdeš ho v Markušovciach)

Martina. Má m pravdu?

ÁÑO NIE

Prečo?

- 4. Po gotickej ceste prejdeš mnohé chudobné mestá a dediny Spiša.
Sporíš si, kol'ko je na ceste hradov*

www.english-test.net

(pomôcka <http://maslevoca.blogspot.sk/2013/06/goticka-cesta-vedie-na-spisi-i-cez.html>)

- 5. Královna rada počúva zaujímavé príbehy. Vymysli pre ňu nejaký s použitím týchto slov:**

HRAD, TULÁK, PRÁVO, CESTA, ODVAHA

1. Vysvetli pojem „GOTICKÁ CESTA“

.....
.....
.....

2. Vypíš najzaujímavejšie miesta gotickej cesty na Spiši:

[Empty wavy boxes for writing]

3. Zisti, ktoré z pamiatok v úlohe 2 sú :

- najstaršie:
- najmladšie:

4. Vysvetli pojem

zrúcanina -

hrad -

kastelán -

Zaujímavosti z hradov ⁴

Jedálny lístok kráľov: hydina, divina, ryby, zajace, bažanty, pávy, žaby, raky, holuby

Hradné dámy jedávali kašu z mandli alebo ružových lupienkov

Dvorná etiketa:

Nehádaj sa a nešepkaj,
obrus uzádyckyčistý maj.

Nos do neho neutieraj a
okolo seba nepluvaj.

Tiež si treba pozor dat a
mastný nôz neobлизovat.

⁴Pavúková D.: HRADOHRANIE. Levoča: Slovenské národné múzeum, 2009, s. 18., ISBN 978-80-85167-38-2

6. Pracovný list – **Pamiatky UNESCO na Spiši**

Svetová organizácia UNESCO bola založená 16.11.1945 Hlavným cieľom je ochrana a zachovanie kultúrnych a prírodných pamiatok.

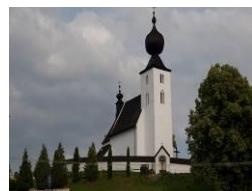
Kultúrno-historické pamiatky na Slovensku:

Vypíš, ktoré z pamiatok sa nachádzajú na Spiši:

.....
.....
.....
.....

Vlkolínec - 1993
Banská Štiavnica - 1993
Bardejov - 2000
Drevené kostoly v slovenskej časti Karpatského oblúka - 2008
Spišský hrad - 1993
Spišské Podhradie - 1993
Spišská Kapitula - 1993
Žehra - 1993
Levoča - 2009

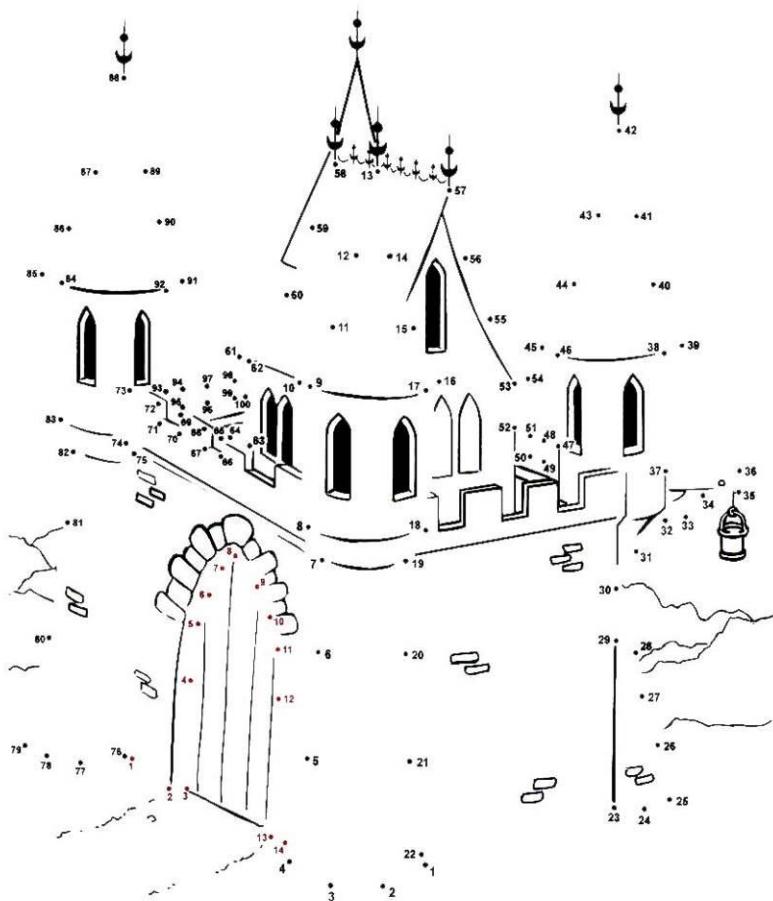
1. Poznáš vzácne historické pamiatky na Spiši? K obrázkom dopíš názov ☺

2. Čo by si vo svojom okolí navrhol zaradiť do zoznamu UNESCO a prečo?

.....
.....

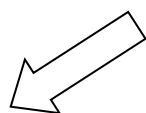
3. Pospájaj čísla v správnom poradí a napíš, čo je na obrázku.

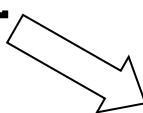
.....

4. Rozdeľ pamiatky UNESCO:

UNESCO

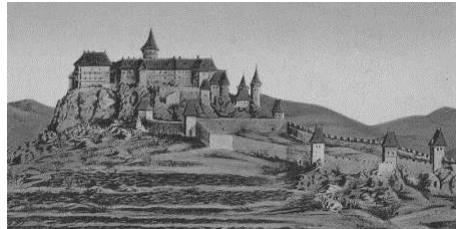
HRAD

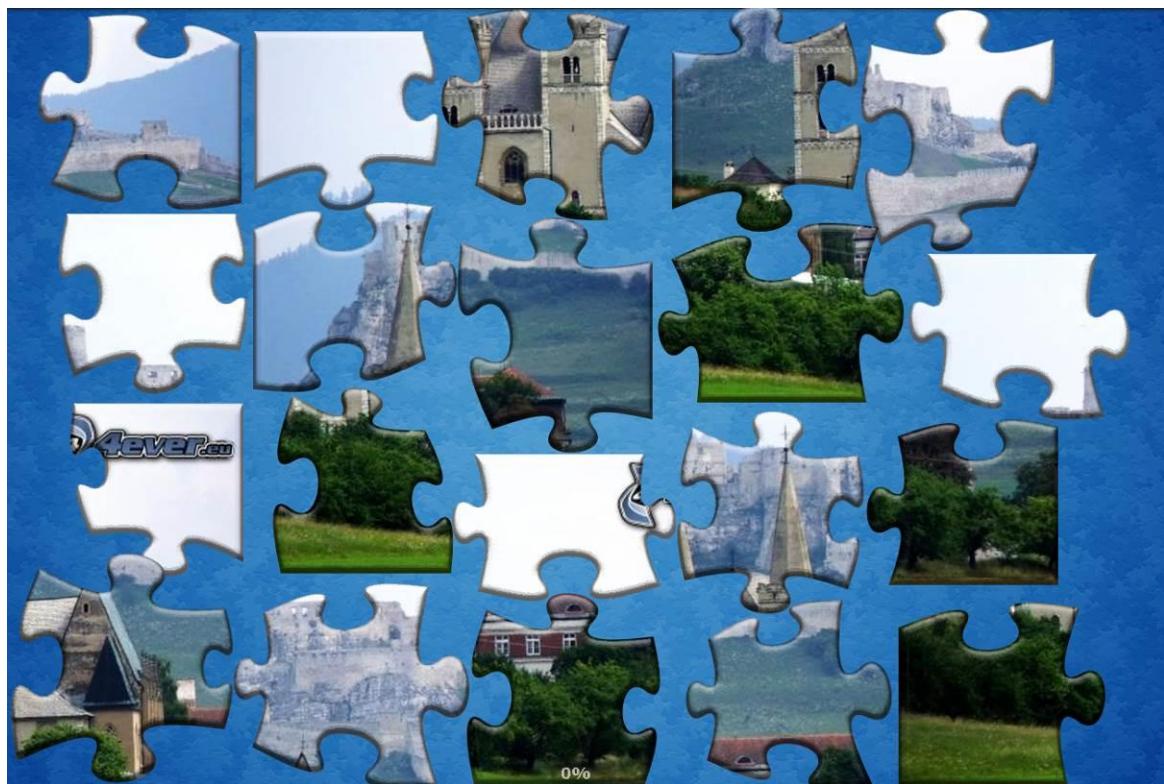
KOSTOL

MESTO

5. Pomenuj hrady na dobových obrazoch. Zakrúžkuj, ktorý z nich patrí do zoznamu Unesco.

6. Vystrihni si puzzle a zistíš, ktoré dve pamiatky UNESCO sú od seba vzdialené necelých 5 km.

7. Pracovný list – Spišská Nová Ves

Mesto Spišská Nová Ves

Pokús sa vysvetliť erb Spišskej Novej Vsi

.....
.....
.....

 Na provinčnom dome medzi oknami sú KARTUŠE- podľa obrázkov zistí, čo znamená tento výraz a na čo v stredoveku slúžili?

KARTUŠE sú

Správne dopln vety:

Listina ostrihomského arcibiskupa Filipa z roku je prvou písomnou zmienkou o Spiškej Novej Vsi pod názvom „.....“ . Tento rok nie je rokom založenia mesta, pretože v listine sa spomína, že Spišská Nová Ves ako osídlená obec už jestvovala. Vznikla splynutím starej slovenskej obce „.....“ a novšej nemeckej obce „Nová Ves“. Z roku 1357 pochádza prvá zmienka o známom zvonolejárovi majstrovi Konrádovi Gaalovi, ktorý v Spiškej Novej Vsi založil najznámejšiu gotickú na Slovensku. Mesto dostalo od kráľa Ľudovíta I. právo konáť týždenné každý týždeň v sobotu. Neskôr kráľ Žigmund vydal v 15. storočí privilégnu listinu, ktorou mestu povoľuje konáť jeden trh, vždy 15. augusta.

(pomôcky: *Iglov*, *výročný*, *zvonolejáreň*, *1268*, *trhy*, *písomná*, *VillaNova*)

Nájdi slová v osemšmerovke, písmená, ktoré Ti ostali dopln do tajničky:

A	T	L	É	T	A	N	N	A	P
F	R	A	K	V	N	S	O	N	U
R	E	A	L	H	I	I	C	T	S
O	T	S	E	M	J	L	A	I	L
D	I	V	A	A	A	S	T	L	S
I	N	N	Ž	Ú	R	R	E	O	E
T	A	N	K	O	K	N	Z	P	N
A	V	O	T	U	A	A	O	A	A

Afrodita, mesto, frak, tretina, atlét, krajina, ihla, srna, sup, diva, sen, rúž, tank, auto, antilopa, Anna, noc, Lena, nos, pes, Ozeta, Jarka,

Stredoveký názov mesta Spišská Nová Ves

Pomenuj pamiatky na obrázku:

Spišská Nová Ves sa môže pýsiť šošovkovitým námestím, ktoré patrí medzi najkrajšia na Slovensku a najdlhšie tohto typu v Európe. Uprostred námestia sa týcia dominanty mesta:

1.

2.

3.

4.

5.

Dopíš správnu odpoveď:

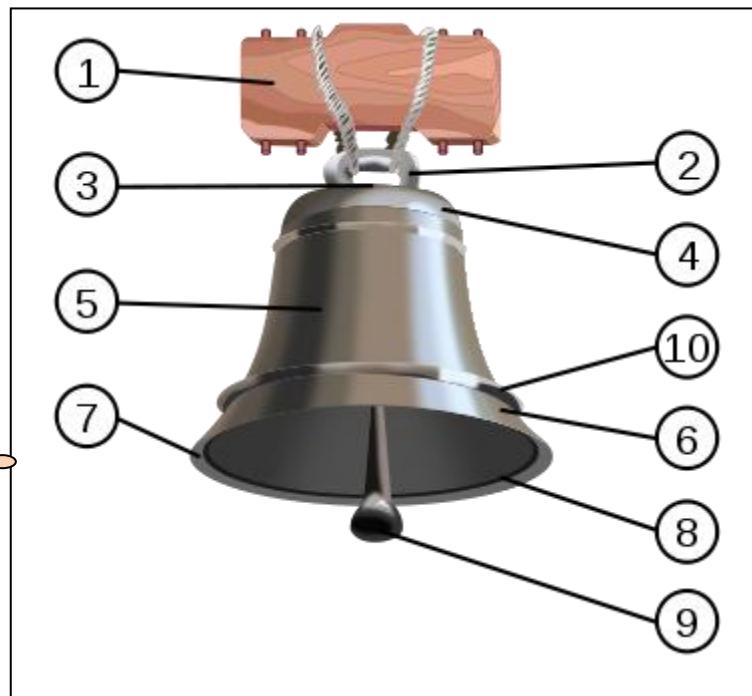
- Čo vyrábali majstri v zvonolejarskej dielni?
- Na čo sa používal v stredoveku zvon?
.....
- Kde by si dnes našiel zvony?

Zakrúžkuj, čo z týchto vecí potreboval majster pri výrobe zvona? Nepotrebné veci vyškrtni.

Zaujímavosť zo zvonárskej dielne

Časti zvona: 1. hlava, 2. koruna, 3. čepiec 4. rameno, 5. krk, 6. lem, 7. , 8. ústa, 9. srdce, 10.veniec

8. Pracovný list – Naj.... Spiša

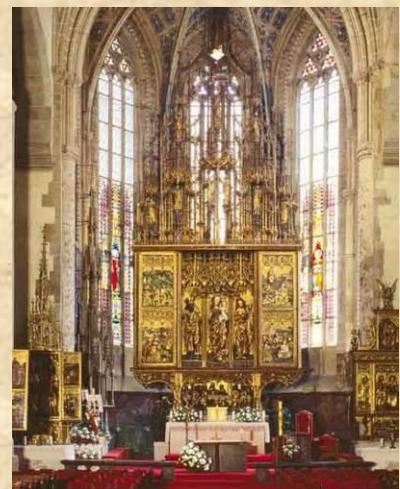

Prirad' názov pamiatky k obrázku

Naj.... Spiša

- ✓ **Najvyšší gotický oltár na svete**
- ✓ **Najväčšie šošovkovité námestie**
- ✓ **Najvyššia kostolná veža**
- ✓ **Najrozsiahlejší hrad v strednej Európe**

O akej pamiatke písal kronikár?

..... Je 87 metrov vysoká. Prestavbou sa výrazne zvýšila, pribudla neogotická výzdoba, na rohoch stoja v štyroch baldachýnoch sochy evanjelistov. Pribudol aj druhy rad hodín (odtiaľ známy výraz - slepí spisiaci; nižšie hodiny sú akože pre domácih a vyššie pre cudzincov), pričom horne aj dolné hodiny sú poháňane jedným strojom.

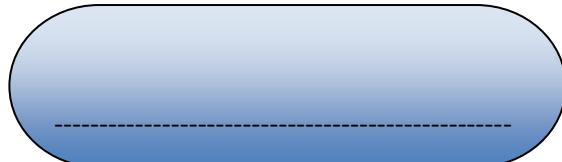
..... Najobdivovanejším je najvyšší gotický oltár na svete a jeho autorom je známy neskorogotický rezbár. Meria 18 metrov a 62 centimetrov.

..... je najcennejšou pamiatkou Spiša, národná kultúrna pamiatka. Je nielen dokladom vývoja architektúry u nás od 12. do 18. storočia, ale svojou rozlohou prevyšujúcou 4 hektáre (presne 41 426 m²), považuje sa za jeden z najväčších komplexov strednej Európy.

..... je charakteristickým znakom Spišskej Novej Vsi. Patrí medzi najkrajšie na Slovensku a najdlhšie tohto typu v Európe.

Rozšifruj tajné heslo, ktoré napísal kronikár kráľovi

✌	👉	👉	👉	👉	👉	👉	👉	👉	👉	👉	👉	💣
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M

💀	🚩	🚩	☀️	💧	❄️	✚	✚	☪️	🔟
N	O	P	R	S	T	U	V	Z	Š

💧	❄️	☀️	👉	👉	🚩	✚	👉	👉	☺️	Ý

💧	🚩	👉	🔟

Rozhodni a zakrúžkuj, či je tvrdenie pravdivé

alebo nepravdivé:

- ❖ Spiš má najviac historických pokladov na Slovensku
- ❖ Na Spiši žili mnohí významní rezbári
- ❖ Námestie v Spišskej Novej Vsi má tvar
- ❖ Oltár Majstra Pavla je najvyšší na svete

P N

P N

P N

P N

Použité zdroje:

- <http://www.masky.sk/masky-dobove/renesancne-saty-39/>
- Pavúková D.: Hradohranie. Levoča: Slovenské národné múzeum, 2009, s. 12., ISBN 978-80-85167-38-2
- <http://www.radsvetla.inky.sk/Skauti/skauti2.htm>
- <http://kolonikol.mypage.cz/menu/na-potulkach/spisska-mozaika>
- <http://sk.wikipedia.org/wiki/S%C3%BAbor:Welterbe.svg>
- <http://www.slovakatravels.com/sk/co-vidiet/pamiatky-unesco.html>
- <http://sk.wikipedia.org/wiki/%C5%BDehra>
- <http://malotridka.ic.czfilesomalov.jpg>
- <http://www.obcasnecas.ukf.sk/2011/08/v-utrobach-slovenskeho-monumentu/>
- <http://www.olcnava.sk/tipynavylet/sphrad.jpg>
- http://www.datatravel.sk/slovakia/img_full/bratislavsky_hrad-D12_0087_p.jpg
- <http://gabrielazavacka.blog.pravda.sk/2012/09/15/mazany-kral/>
- <http://cezar.blog.pravda.sk/2011/07/29/novy-zakonnik-prace-alebo-ako-nam-pan-mihal-navratil-robotovanie-na-panskom/>
- http://www.czecot.cz/?id_tema=350
- <http://www.e-obce.sk/obec/kezmarok/2-historia.html>
- <http://www.ngw.nl/heraldrywiki/images/1/16/Kezmarokpatent.jpg>
- <http://tanika.webnode.sk/povesti/>
- PUŠKÁR, Ladislav (2008): POTENCIÁL A REGIONALIZÁCIA CESTOVNÉHO RUCHU NA SPIŠI – diplomová práca. Bratislava: Prírodovedecká fakulta, 2008.
- http://www.sacr.sk/fileadmin/user_upload/Slovensko/Naj/Naj_na_Slovensku.pdf
- http://www.spisskanovaves.eu/spisska_nova_ves/o_meste/pamiatky/provincny_dom/index.html
- <http://www.cestovnyinformator.sk/show/gallery/objectId/1319/lang/sk>
- http://www.spisskanovaves.eu/spisska_nova_ves/o_meste/sedem_divov_mesta/index.html
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/Zvon>
- <http://www.vyrobazvonov.sk/vyrobazvonov.html>
- http://www.geocaching.com/geocache/GC28083_najvyssia-veza-slovensku?guid=2f559b18-5f6d-435e-8f5c-421ca52f4ae5